



رویکرد اسلامی به
مراحل تحول دین داری
تولد تا هجده سالگی

محمود نوذری

پاییز ۱۴۰۰

نوذری، محمود، ۱۳۳۸ -
رویکرد اسلامی به مراحل تحول دین داری؛ تولد تا هجده سالگی / محمود نوذری. - قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛ دانشگاه
فرهنگیان، انتشارات، ۱۴۰۰.

۳۷۰ص. - (پژوهشگاه حوزه و دانشگاه: ۵۸۵: علوم تربیتی؛ ۵۹)

ISBN: 978-600-298-360-2

بها: ۶۴۵۰۰ ریال

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیفا.

کتابنامه. ص. [۳۳۹] - ۳۴۷؛ همچنین به صورت زیرنویس.
نمایه.

۱. دینداری -- نمونه پژوهی. ۲. Religiousness -- Case studies. ۳. زندگی مذهبی (اسلام) -- نمونه پژوهی.

۴. Religious life -- Islam -- Case studies. ۵. نوجوانان -- ایران -- نگرش ها -- نمونه پژوهی.

۶. Teenagers -- Iran -- Attitudes -- Case studies. الف. پژوهشگاه حوزه و دانشگاه. ب. دانشگاه فرهنگیان.

انتشارات. ج. عنوان.

۲۹۷/۷۲

BP۲۱۶/۵

۸۴۸۱۱۶۳

شماره کتابشناسی ملی



www.ketab.ir

رویکرد اسلامی به مراحل تحول دین داری؛ تولد تا هجده سالگی

مؤلف: محمود نوذری (دانشیار پژوهشگاه حوزه و دانشگاه)

ناشر: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و دانشگاه فرهنگیان

صفحه آرای: تحریر اندیشه

چاپ اول: پاییز ۱۴۰۰

تعداد: ۵۰۰ نسخه

لیتوگرافی: سعیدی

چاپ: قم-سبحان

قیمت: ۶۴۵۰۰ تومان

کلیه حقوق برای پژوهشگاه حوزه و دانشگاه محفوظ و نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است.

قم: ابتدای شهرک پردیسان، بلوار دانشگاه، نبش میدان علوم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، تلفن: ۰۲۵-۳۲۱۱۱۱۰۰ (انتشارات
۳۷۱۸۵-۳۱۵۱ ص. پ. ۳۲۸۰۳۰۹۰، نمایر: ۳۲۱۱۱۳۰۰)

تهران: خ انقلاب، بین وصال و قدس، کوی اُسکو، پلاک ۴، تلفن: ۶۶۴۰۲۶۰۰

www.rihu.ac.ir

info@rihu.ac.ir

فروشگاه اینترنتی: http://rihu.ac.ir/fa/book

مرکز یخش: قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه همکف، پلاک ۲۷، تلفن: ۰۲۵-۳۷۸۴۲۶۳۵-۶

سخن ناشران

نیاز گسترده دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی به منابع و متون درسی در رشته‌های علوم انسانی و محدود بودن امکانات مراکز علمی و پژوهشی که خود را موظف به پاسخگویی به این نیازها می‌دانند، ایجاب می‌کند امکانات موجود با همکاری دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی در مسیر اهداف مشترک به خدمت گرفته شوند و افزون بر ارتقای کمی و کیفی منابع درسی و جلوگیری از دوباره‌کاری، گامی در مسیر تولید دانش‌های مربوطه برداشته شود.

به همین منظور دانشگاه فرهنگیان و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه اقدام به عقد قرارداد مشترکی جهت تولید هشت عنوان کتاب درسی از مجموعه عناوین دروس تعلیم و تربیت اسلامی دانشگاه فرهنگیان نمود. کتاب حاضر پنجمین اثر مشترک از این مجموعه است که تحت عنوان رویکرد اسلامی به مراحل تحول دین‌داری تولد تا هجده سالگی به جامعه علمی کشور عرضه می‌گردد.

از استادان و صاحب‌نظران ارجمند تقاضا می‌شود با همکاری، راهنمایی و پیشنهادهای اصلاحی خود، ما را در جهت ارتقای کیفی کتاب حاضر و تدوین دیگر آثار موردنیاز جامعه دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران یاری دهند.

این کتاب به‌عنوان منبع درسی برای دروس مبانی آموزش دین و تربیت اسلامی کودک و نوجوان تدوین شده است.

دانشگاه فرهنگیان

پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

برنام‌آگو ککرت آموخت باندوای صلح تربیت نایم

پیشگفتار

همکاری دانشگاه فرهنگیان و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه به صورت رسمی با انعقاد تفاهم‌نامه همکاری علمی بین دو مرکز از سال ۱۳۹۴ آغاز شد. انگیزه اولیه همکاری ناظر به زمینه سازی برای تحقق دو تبصره ذیل ماده ۲۳ اساسنامه دانشگاه فرهنگیان بود که در تبصره ۱ آن آمده است که برنامه های آموزشی، پژوهشی و تربیتی دانشگاه مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی و متناسب با نیازهای «وزارت آموزش و پرورش» با توجه به اهداف مندرج در ماده ۲ این اساسنامه، توسط دانشگاه تهیه و به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای تصویب ارسال خواهد شد. در تبصره دو به این مطلب اشاره شده که با توجه به اهداف تربیتی دانشگاه حداقل تعداد ۳۵ واحد درسی در دو سال اول تمام رشته‌ها، مشتمل بر دروس معارف دینی و تعلیم و تربیت اسلامی می باشد.

در این راستا همکاری در تدوین عناوین و سرفصل های درسی مرتبط با تعلیم و تربیت اسلامی و نیز تألیف کتاب برای دروس هشت گانه تعلیم و تربیت اسلامی (۱۹ واحد درسی اختصاصی دانشگاه فرهنگیان) و برنامه دانش افزایی اساتید دروس مذکور در دستور کار قرار گرفت. در ادامه نیز همکاری در زمینه سازی برای استقرار و فعالیت پژوهشکده تعلیم و تربیت اسلامی (در قالب دبیرخانه دروس تعلیم و تربیت اسلامی و کتابخانه تخصصی تعلیم و تربیت اسلامی) استمرار یافت و تاکنون پروژه های متعددی برای دانشگاه فرهنگیان انجام داده است که به برخی از آنها در اینجا اشاره می شود:

۱. راه اندازی کارگروه تولید و تأمین محتوای دروس تعلیم و تربیت اسلامی دانشگاه فرهنگیان؛

۲. تهیه و چاپ کتابچه راهنمای منابع دروس تعلیم و تربیت اسلامی دانشگاه فرهنگیان (ویرایش نخست و دوم)؛
 ۳. تهیه و تدوین برنامه راهبردی تأسیس پژوهشکده تعلیم و تربیت اسلامی دانشگاه فرهنگیان؛
 ۴. تدوین برنامه علمی و اجرایی گروه مطالعات بنیادین و نظری پژوهشکده تعلیم و تربیت اسلامی؛
 ۵. برگزاری دوره‌های توانمندسازی مدرسان و تربیت اساتید دروس تعلیم و تربیت اسلامی دانشگاه فرهنگیان؛
 ۶. زمینه‌سازی و عقد تفاهم‌نامه جامع همکاری دانشگاه فرهنگیان و حوزه‌های علمیه در راستای دستیابی به اهداف مشترک در حوزه تعلیم و تربیت و نشر معارف اسلام ناب و مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام)؛
 ۷. تهیه ضوابط برنامه‌ریزی آموزشی دروس تعلیم و تربیت اسلامی دانشگاه فرهنگیان؛
 ۸. اجرای پروژه «وضعیت‌سنجی و نیازسنجی از وضع موجود مدرسان دروس تعلیم و تربیت اسلامی دانشگاه فرهنگیان»؛
 ۹. طراحی «آمایش ملی در سراسر پردیس‌ها» به منظور گردآوری «بانک اطلاعات جامع مدرسان دروس تعلیم و تربیت اسلامی»؛
 ۱۰. طراحی و راه‌اندازی کتابخانه تخصصی تربیت اسلامی دانشگاه فرهنگیان؛
 ۱۱. تولید محتوای الکترونیکی پشتیبان و همچنین محتوای کمک‌آموزشی برای مدرسان دروس تعلیم و تربیت؛
 ۱۲. تألیف کتاب‌های ۱. تربیت دینی کودک و نوجوان؛ ۲. چالش‌های تربیت اسلامی؛ ۳. اخلاق معلمی از دیدگاه اسلام؛ ۴. تجارب مدارس اسلامی معاصر؛ ۵. مراحل تحول دین‌داری؛ ۶. فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی؛ ۷. فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران؛ ۸. سیره تربیتی پیامبر ﷺ و اهل بیت (علیهم‌السلام).
- در پایان پژوهشگاه حوزه و دانشگاه لازم می‌داند از رئیس و معاون پژوهشی دانشگاه فرهنگیان آقایان دکتر حسین خنیفر و علی‌باقر طاهری‌نیا، دکتر اسماعیل اولی، مدیر پشتیبانی و تولید علم بومی، دکتر سید صاحب موسوی، رئیس گروه تألیف کتب دانشگاهی، دکتر حسن محمدپور، مدیریت امور پردیس‌های قم و حجت‌الاسلام دکتر سیدنقی موسوی بابت همکاری مجدانه در اجرای قرارداد مشترک سپاسگزاری نماید.

فهرست مطالب

دیاچه..... ۱

بخش اول: کلیات: مسئله پژوهش، پیشینه، روش‌شناسی

فصل اول: کلیات

۱. طرح مسئله..... ۹
۲. موضوع، تعریف و اهداف روان‌شناسی تحول دین‌داری..... ۱۴
۳. تحلیل مفهوم تحول و تحول دین‌داری..... ۱۶
۴. تعریف دین..... ۱۸
۵. تعریف دین‌داری..... ۱۹
۶. چستی نظریه اسلامی..... ۲۰
۷. پیشینه نظریه‌پردازی در قلمرو تحول دین‌داری..... ۲۱
- ۷-۱. نظریه‌پردازی در دوره معاصر..... ۲۱
- ۷-۲. نظریه‌پردازی در سنت اسلامی و نقد آن برای ساخت نظریه تجربی..... ۲۲
۸. مراحل تحول در گستره زندگی و مفهوم‌شناسی مرحله..... ۲۶
۹. رویکرد و طرح کتاب..... ۲۷
- ۹-۱. جهت‌گیری‌ها..... ۲۷
- ۹-۲. سازماندهی کتاب..... ۲۹

فصل دوم: روش و روش‌شناسی پژوهش

- مقدمه..... ۳۱
۱. روش، فرایند و ساختار انجام پژوهش..... ۳۲
۲. روش‌شناسی ساخت نظریه اسلامی تحول دین‌داری..... ۳۶